

debatt

Beklager,
Rømming

Lesere av Dagbladets debattspalte vil ha bitt seg merke i at Nils Rømming, kritisk journalist, har gjort seg vektige tanker om bakgrunnen for at undertegnede og andre har sluppet til i media med utilbørlig omtale av Egil Ulateigs bok om likvidasjoner under krigen (Dagbladet, 18.12.).

Jeg forstår, og beklager dypt, at Rømming har tatt dette inn over seg. Rømmings og andre medmennescers velbefinnende lig-

ulateigboka

Journalist Nils Rømming gikk i onsdagens avis ut mot en del av den kraftige kritikken av Egil Ulateigs bok om likvideringene under krigen. Han syntes kritikken minnet om en aksjon i regi av blant andre historikeren Sven G. Holtmark, som svarer i denne artikkelen.

noe som hadde stått dagen før! Ettersom enhver jo forstår at det faktisk er fysisk umulig å legge inn en tilføyelse i en avis-tekst de siste 24 timer før avisen trykkes, vil jeg ikke gjøre noe forsøk på å bortforklare forholdet. Jeg og min fagkollega Arnfinn Moland er nå avslørt, og står ribbet og nakne tilbake. I håp om at noe av skaden fortsatt kan rettes opp, minner jeg Rømming om det gamle munnhell: Stultorum infinitus est numerus, hvilket er utlagt: dårenes antall er uten grenser. Nettopp i et slikt perspektiv blir Rømmings innsats for å avsløre historikernes manipulasjon av norske medier om mulig enda mer beundringsverdig.

■ Det er også rystende å bli opplyst om at den allment anerkjente redaksjonssjef Per Bangsund i Tiden Norsk Forlag mottok «diskrete henvendelser» om å stanse utgivelsen av boken, faktisk før den blir utgitt. Enhver må jo forstå at boken eventuelt burde stanses etter at den var utgitt. Jeg har full forståelse for at Bangsund fant det nødvendig å gå ut med en slik avgjørende saksopplysning. Det er bare å beklage at klare personvern hensyn, i tillegg til en vanskelig kildesituasjon, åpenbart gjør det umulig å rope hvem som rettet slike henvendelser til forlaget. Jeg slutter meg fullt ut til Rømmings appell: Nå må det norske folk våkne opp! Sett en stopper for denne trakasseringen av en heltemodig forfatter, en spirituell konsulent og en velartikulert og prinsippfast redaksjonssjef i Tiden Norsk Forlag!

■ I den store sammenheng er imidlertid alt dette bagateller. Rømming har rett i at det er sakens videre implikasjoner som er virkelig alarmerende. Om man skulle ta Moland, undertegnede tidligere innlegg og andre offisielle historikere på ordet, ville jo det på sikt innebære at forfattere og forlag måtte ta et ansvar for det faktiske innhold i sine bøker. Dette ville skape helt uholdbare tilstander. Vi må unngå å komme dithen at f.eks. smålige hensyn til berørte enkeltpersoner ville gjøre det nødvendig å bruke tid og penger på å sjekke banale saksopplysninger i en dokumentar-bok. Det er dristighet, ikke vederheftighet, som bør belønnes. Det ville være til ubotelig skade for forfattere, forlag og ikke minst leserne om utidige krav om såkalt kvalitet skulle bringe antallet årlige utgivelser under det kritiske tallet én bok per dokumentarforfatter per år.

■ Rømming har med sitt innlegg satt tingene på plass. Også i lys av de siste dagers skjellsettende begivenheter ser jeg ikke annen utvei enn å unnskyldte meg gjennom å trekke frem C.J. Hambros kloke ord som falt under en særlig springende utenriksdebatt i Stortinget: «Det er enhver representants konstitusjonelle rett å gi uttrykk for den forvirring som hersker i hans hode.» Vi lever tross alt i et land med tale- og trykkefrihet – enda.

Sven G. Holtmark

110861